

Sygn. akt **XXIII Ga 1643/18**

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Gospodarczy, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Gałas

Sędziowie: SO Tomasz Szczurowski (spr.)

SO Andrzej Kubica

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2018 r. w Warszawie
na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Prezydenta (...) W.

z udziałem (...) w W.

o zastosowanie środka nadzoru

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z 29 marca 2018 r., sygn. akt Wa. XII Ns-Rej. KRS (...)

postanawia

1. oddalić apelację;

1. zasądzić od (...) w W. na rzecz Prezydenta (...) W. kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych, zero groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Tomasz Szczurowski SSO Anna Gałas SSO Andrzej Kubica

Sygn. akt XXIII Ga 1643/18

UZASADNIENIE

W dniu 11 sierpnia 2017 r. (data wpływu do wydziału) wnioskodawca Prezydent (...) W. działając w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. nr 79 poz. 855 z późn. zm.) złożył wniosek o uchylenie uchwał Walnego Zgromadzenia Delegatów (...) podjętych w dniu 8 kwietnia 2017 r. oraz o udzielenie upomnienia władzom Związku.

Pełnomocnik uczestnika postępowania (...) pismem z dnia 28 września 2017 r. wniósł o niestosowanie wobec uczestnika środka nadzoru określonego w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach tj. udzielenia upomnienia władzom (...) oraz środka nadzoru określonego w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach tj. uchylenia uchwał Walnego Zgromadzenia Delegatów (...) podjętych w dniu 8 kwietnia 2017 r.

Postanowieniem z dnia 29 marca 2018 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w pkt 1 udzielił upomnienia władzom (...), a w pkt 2 uchylił uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów (...) podjęte w dniu 8 kwietnia 2017 r.

W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 8 kwietnia 2017 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów (...). W myśl § 24 obowiązującego statutu Związku w Walnym Zgromadzeniu biorą udział delegaci członków zwyczajnych - z głosem stanowiącym oraz przedstawiciele członków wspierających - z głosem wspierającym. Jak stanowi § 12 obowiązującego statutu członkami zwyczajnymi Związku mogą być kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia kultury fizycznej lub sportowych spółek akcyjnych oraz uczniowskie kluby sportowe. Z dołączonej do wniosku listy członków Związku aktualnej na dzień 8 kwietnia 2017 r., protokołu Walnego Zgromadzenia oraz listy obecności delegatów wynika, że w Zgromadzeniu brały udział podmioty o statusie członka zwyczajnego mimo, że nie należały do żadnej z 3 kategorii podmiotów wymienionych w § 12 statutu Związku. Były to fundacje i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w liczbie 16 na ogólną liczbę 46 wszystkich delegatów. Ponadto, jak ustalił Sąd I instancji, z dołączonych do wniosku deklaracji członkowskich wynika, że decyzję w sprawie przyjęcia w poczet członków podejmował Zarząd (...) Związku (...) a nie Zarząd (...) jak tego wymaga § 12 ust. 2 wyżej wymienionego statutu Związku.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Rejonowy wskazał, że zasadne jest udzielenie upomnienia władzom (...), które w ocenie Sąd I instancji działały z naruszeniem obowiązującego statutu, z pełną tego świadomością. Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy z treści pisma uczestnika z dnia 8 czerwca 2017 r., jak też ze stanowiska jego pełnomocnika wyrażonego w piśmie z dnia 28 września 2017 r. uczestnik doskonale zdawał sobie sprawę z niezgodności zapisów statutu z przepisami ustawy o sporcie. W ocenie Sądu Rejonowego uczestnik, zasłaniając się argumentem działania zgodnie z ustawą o sporcie, nie podjął żadnych kroków w celu dostosowania zapisów statutu do przepisów ustawy. Kolejną nieprawidłowością uzasadniającą udzielenie upomnienia, zdaniem Sądu I instancji było niezachowanie przez uczestnika właściwej procedury przy przyjmowaniu nowych członków, gdyż zapis § 12 ust. 2 jak również § 15 ust. 2 statutu jednoznacznie wskazuje, że członków Związku przyjmuje Zarząd (...) na podstawie pisemnego zgłoszenia. Stanowisko uczestnika, że od lat ustaloną praktyką było to, że (...) Związek (...), którego uczestnik jest członkiem, podejmuje decyzje w sprawie przyjmowania nowych członków w ocenie Sądu Rejonowego nie znajduje odzwierciedlenia w żadnym z zapisów statutu w konsekwencji czego nie zasługiwało na aprobatę. Odnosząc się do twierdzeń samego uczestnika postępowania, Sąd I instancji podkreślił, że statut ma charakter wewnętrzny oddziałujący na uprawnienia i obowiązki członków zrzeszonych w danym podmiocie. W świetle powyższego, w ocenie Sądu Rejonowego nie jest dopuszczalną sytuacją, w której statut zawiera określone regulacje co do trybu nabywania członkostwa, a stosowany jest tryb przyjęty zwyczajowo i nigdzie nie uregulowany.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy udzielił upomnienia władzom (...) oraz uchylił uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów (...) podjęte w dniu 8 kwietnia 2017 r.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł uczestnik (...) zaskarżając je w całości, zaskarżonemu postanowieniu zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego czyli art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej tj. wywodzącej się z jego treści zasady zaufania obywatela do Państwa i stanowionego przez nie prawa poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że uczestnik ma ponieść negatywne konsekwencje dokonanych przez ustawodawcę zmian normatywnych związanych z wejściem w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie, co doprowadziło do zastosowania przez Sąd I instancji środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach oraz środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach;
2. naruszenie prawa materialnego to jest art. 3 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że członkiem zwyczajnym uczestnika nie mogą być kluby sportowe działające w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i fundacji, co w konsekwencji doprowadziło do zastosowania przez Sąd I instancji środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach oraz środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach;

3. naruszenie przepisów postępowania to jest art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem jego istotnej części to jest dokumentów takich jak deklaracje członkowskie, z których wynika, że członkowie uczestnika byli przyjmowani w poczet jego członków zwyczajnych w sposób zgodny z jego statutem, co w konsekwencji doprowadziło do zastosowania przez Sąd I instancji środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach oraz środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach.

Mając na uwadze powyższe zarzuty uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez oddalenie wniosku o zastosowanie wobec niego środka nadzoru w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach. Jako wniosek ewentualny uczestnik wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII wydział Gospodarczy wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej. Uczestnik wniósł także o zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów postępowania z I i II instancją.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji uczestnika w całości oraz zasądzenie od (...) na rzecz Prezydenta (...) W. kosztów postępowania odwoławczego tj. kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna. Żaden z zarzutów apelacji nie znalazł uznania Sądu Okręgowego. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Punktem wyjścia dla oceny zarzutów apelacji w istocie jest treść art. 29 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 2017, poz. 210 j.t.), zgodnie z treścią, którego Sąd, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może:

- 1) udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia;
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia;
- 3) rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie prawa albo postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.

Właśnie w tym trybie Sąd I instancji wydał zaskarżone postanowienie, a stwierdzone przez Sąd I instancji naruszenia – w odniesieniu do zarzutów apelacji - Sąd Okręgowy w całości potwierdza.

Okolicznością bezsporną jest, że statut uczestnika w § 12 ust. 1 stanowił, że członkami zwyczajnymi (...) mogą być kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia kultury fizycznej lub sportowych spółek akcyjnych oraz uczniowskie kluby sportowe. Powyższe brzmienie statutu odpowiadało pierwotnemu brzmieniu ustawy z 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej. Zgodnie z pierwotnym brzmieniem art. 6 ust. 2 ustawy o kulturze fizycznej kluby sportowe, uczestniczące we współzawodnictwie sportowym, tworzone są w formie: stowarzyszeń, zwanych dalej "stowarzyszeniami kultury fizycznej", spółek akcyjnych, zwanych dalej "sportowymi spółkami akcyjnymi". W myśl art. 7 ust. 1 ustawy o kulturze fizycznej szczególnym rodzajem klubu sportowego jest uczniowski klub sportowy. Okolicznością przyznaną jest jednocześnie, że uczestnik za swoich członków zwyczajnych uznawał spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz fundacje, które brały zresztą udział w podejmowaniu zaskarżonych uchwał. Uczestnik powoływał się w tym miejscu na brzmienie art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. 2018, poz. 1263 j.t. ze zm.), zgodnie z którym działalność sportowa jest prowadzona w szczególności w formie klubu sportowego (ust. 1), a klub sportowy działa jako osoba prawna (ust. 2). W świetle powyższego przepisu nie ma w rzeczywistości przeszkód prawnych, by wywodzić, że członkami stowarzyszenia in genere mogą być kluby sportowe działające w formie spółek prawa handlowego i fundacji. Argumentacja taka jest jednak usprawiedliwiona wyłącznie na kanwie tego przepisu i w niezasadny sposób abstrahuje od sytuacji skarżącego. Trzeba bowiem przypomnieć, że

w czasie którego dotyczy wniosek organu nadzoru uczestnik nie dostosował brzmienia swojego statutu do ustawy o sporcie. W konsekwencji skarżący sam ograniczył sobie w statucie krąg podmiotów, które mogą posiadać status członka zwyczajnego, tj. członka z prawem głosu. W tych warunkach jeżeli uczestnik za członków zwyczajnych uznawał inne podmioty niż wynikające z § 12 ust. 1 statutu i owe inne podmioty dopuszczał do głosowania, to naruszał tym samym brzmienie statutu, co stanowiło samodzielną i wystarczającą podstawę do uwzględnienia wniosku organu nadzoru o zastosowanie wobec władz (...) środka nadzoru w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Nie zasługuje w tym kontekście na uwzględnienie zarzut naruszenia prawa materialnego czyli art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej tj. wywodzącej się z jego treści zasady zaufania obywatela do Państwa i stanowionego przez nie prawa poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że uczestnik ma ponieść negatywne konsekwencje dokonanych przez ustawodawcę zmian normatywnych związanych z wejściem w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie, co doprowadziło do zastosowania przez Sąd I instancji środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach oraz środka nadzorczego określonego w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach. Wbrew bowiem powyższemu zarzutowi zastosowanie wobec Związku środków nadzorczych nie oznacza, że ma on ponieść negatywne konsekwencje zmian legislacyjnych. Po raz kolejny należy bowiem przypomnieć, że co prawda ustawa o sporcie dopuszcza działanie klubu sportowego w formie osoby prawnej, bez skonkretyzowania jej rodzaju, niemniej statut uczestnika wyraźnie ograniczał krąg klubów sportowych, które mogły mieć u niego status członka zwyczajnego, które to członkostwo połączone było z prawem głosu. Skoro (...) nie zmienił § 12 ust. 1 statutu, to brak było w rzeczywistości podstaw prawnych do przyjęcia, że członkiem zwyczajnym może być klub sportowy działający w formie jakiegokolwiek osoby prawnej, skoro statut uczestnika przewidywał tu wyraźne ograniczenia. Trzeba jeszcze przypomnieć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 Prawa o stowarzyszeniach, stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Z uwagi na ową samorządność uczestnik był uprawniony do statutowego ograniczenia zakresu klubów sportowych, które mogły być jego członkiem zwyczajnym. Skoro (...) miał ograniczony zakres klubów sportowych mogących być członkiem zwyczajnym, a możliwość ta nie została rozszerzona na kluby sportowe działające w innej formie organizacyjnej, to zarówno pod rządami ustawy o kulturze fizycznej, jak i ustawy o sporcie, członkami zwyczajnymi uczestnika mogły być wyłącznie: stowarzyszenia, sportowe spółki akcyjne oraz uczniowskie kluby sportowe. Z tej przyczyny nie ma żadnego znaczenia wejście w życie ustawy o sporcie, które apelacja odnosi jeszcze do ochrony praw nabytych. Skarżący poruszając się w ramach dyspozycji aktualnie obowiązującego przepisu art. 3 ustawy o sporcie zawęził katalog podmiotów, które mogą być członkami zwyczajnymi wyłącznie do klubów sportowych; ustawa o sporcie dopuszcza zaś katalog szerszy. Nie narusza zatem ustawa praw apelującego, który nie tylko przyznawał status członka zwyczajnego podmiotom niewymienionym w statucie, ale ponadto nie prowadził w wymagany statutem sposób ewidencji tych członków.

Uznawanie członków mających inną szatę organizacyjno-prawną za członków zwyczajnych było sprzeczne ze statutem, co zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 1 Prawa o stowarzyszeniach uzasadniało udzielenie upomnienia władzom stowarzyszenia, jak również na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 Prawa stowarzyszeń uchylenie uchwał Walnego Zgromadzenia Delegatów (...) podjętych w dniu 8 kwietnia 2017 r., albowiem zostały one powzięte w szczególności głosami podmiotów, którym ówczasie obowiązuje statut uczestnika nie przyznawał prawa głosu.

Powyższe rozważania są już wystarczające do stwierdzenia, że skarżący nie przestrzegał zasad statutowych dotyczących tego, który podmiot może w ogóle zostać członkiem zwyczajnym. Potwierdza to również uzasadnienie apelacji, gdzie wprost wskazuje się, że skarżący dopuszczał do udziału w głosowaniu fundacje i spółki z o.o. (k.480).

Nie można przy tym zgodzić się z twierdzeniem apelacji, że statut nie zawiera szczegółowej procedury przyjmowania podmiotów wnioskujących o członkostwo. Statut w § 12 ust. 2 w zw. z § 27 ust. 2 pkt 4 stanowi bowiem, że wymagane jest tu po pierwsze pisemne zgłoszenie, a po wtóre akceptacja zarządu. Skarżący nie spełniał już pierwszego z tych warunków. Szereg dokumentów załączonych do postępowania nie dotyczy bowiem w ogóle skarżącego stowarzyszenia. Adresatem wniosków (k.374-430) i deklaracji członkowskich był bowiem (...) Związek (...), a zarząd skarżącego jedynie weryfikował te deklaracje i wносił o przyjęcie kandydata i wpisanie go do ewidencji (...) Związku

(...). Nie posiadał zatem skarżący żadnej podstawy do tego, by kandydata aplikującego do (...) Związku (...) ((...)) wpisywać do swojej ewidencji i traktować jak swojego członka zwyczajnego, bez względu na powiązania pomiędzy skarżącym i (...).

Skarżący nie wywiązywał się również z drugiego obowiązku - akceptacji deklaracji przez Zarząd. Zarząd u skarżącego składa się z więcej niż jednej osoby, a zatem jako organ kolegialny podejmuje swoje decyzje w formie uchwał, co oznacza, że przyjęcie każdego członka zwyczajnego wymaga podjęcia stosownej uchwały. Skarżący tym obowiązkiem niewątpliwie nie sprostał, co stanowiło kolejną przyczynę uzasadniającą nałożenie nań upomnienia. Bezpodstawne jest w tym zakresie powoływanie się jedynie na praktykę. Trzeba bowiem zaznaczyć, że procedura przyjmowania członków do (...) została określona w statucie i wymagała w szczególności uchwały zarządu, która permanentnie nie była podejmowana. Jednocześnie żaden przepis statutu nie zezwalał na uznawanie automatycznie za swoich członków członków (...) Związku (...). Kwestia ta miała tym większe znaczenie jeśli zważyć, że krąg uczestników mogących mieć status członków zwyczajnych u uczestnika był inny niż w (...) Związku (...), co tym bardziej dowodzi błędności przyjętej praktyki.

Powyższe rozważania konsumują wszystkie zarzuty apelacji. Jedynie dla porządku należy wskazać, że nie mogło w sprawie dojść do naruszenia art. 3 ustawy o sporcie, skoro statut jest z tą ustawą zgodny, a postępowanie apelującego było niezgodne z własnym statutom. Sąd Rejonowy dokonał również właściwej oceny materiału dowodowego w sprawie, w szczególności jeśli chodzi o sposób przyjmowania i ewidencjonowania członków zwyczajnych (zarzut dot. naruszenia art. 233 k.p.c.).

Podsumowując – dopuszczanie do głosowania podmiotów innych niż kluby sportowe określone w ówczesnym § 12 ust. 1 statutu oraz wadliwy sposób procedowania przy przyjmowaniu i ewidencjonowaniu członków stowarzyszenia dały asumpt do udzielenia upomnienia. Przyczyną tego stanu rzeczy są zaniedbania samego skarżącego w postaci działania w sposób sprzeczny ze statutom. Uchylenie uchwał przez Sąd Rejonowy nie budziło zaś wątpliwości, gdyż do głosu zostały dopuszczone podmioty, które prawa głosu mieć nie powinny. Ta wadliwość proceduralna uzasadniała nałożone przez Sąd I instancji środki nadzorcze z art. 29 ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

Z powyższych względów na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 postanowienia, zaś o kosztach postępowania w punkcie 2 Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 520 § 2 k.p.c. Zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Niemniej w myśl art. 520 § 2 k.p.c. jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Ponieważ w niniejszej sprawie pomiędzy składającym apelację, a wnioskodawcą zachodziły sprzeczne interesy, toteż zasadnym było zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy poniesionych kosztów w postępowaniu apelacyjnym. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym, ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804 z póź. zm) na kwotę 120 zł.

Z powyższych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSO Tomasz Szczurowski SSO Anna Gałas SSO Andrzej Kubica